כי זכי להו רחמנא. לשכה למעלה קרבנם משל הקדש לישראל הוא דזכי להו משום דאית להו לשכה כלומר שהם נתנו השקלים בלשכה שמהן נקנה המלח אבל כהנים שאין חייבין לשקול לא להכי איצטריך תנאה: **חדתי.** לר' אלעזר בן שמוע בעינן חדתי: **הכא נמי בחדתי.**

ועצים דפשיטא ליה לתנא משל צבור מנלן. ות"ת ולילף ממלח כדלעיל דאין להשיב מלבונה ושמא יש לו אחד:

שזו בלילתה עבה. מנחת נדבה יד] [ב] ולוג לעשרון כדדרשי' בפ' שתי מדות (לקמן פט.) כדכתיב במלורע עני ועשרון סלת בלול בשמן למנחה ולוג שמן [טז] [ג] דמייתא ליה למנחה ולוג שמן למתנדב מנחה לא יפחות מדבר הטעון לוג ומאי ניהו עשרון ומנחת הנסכים וכהן משיח שלשה לוגין לעשרון כדמפרש בקונטו': **שזו בלילתה עבה וזו בלילתה רכה**

והן בולעות זו מזו. אע"ג דקתני פסולה דמשמע האחת נרצה דשתיהן פסולות העבה והרכה מדקתני והן בולעות זו מזו ומיהו בגליעה חדא מיפסלי תרוויהו דכי בלע קומץ ממנחת נסכים מיפסל קומץ דהוה ליה ריבה שמנה ומיפסלא מנחת נסכים דהוה ליה מיסר שמנה והא דקתני פסולה ולא קתני פסולות משום דכולה מתניתין בגליעה דחדא מנחה איילי וריש גמי הכי תנן נתערב קומצה בקומץ של חבירתה כשרה והוה ליה למיתני כשרות וכשהשתיהן בגילתן עבה או רכה אף על פי שבולעות זו מזו לא חשיב לא ריבה שמנה ולא חיסר שמנה ולא [ד] מפסלא: **והן בולעות זו מזו.** פי' בקונטרס הקומץ בולע מן מנחת נסכים והוה ליה יז] ריבה שמנה ובגמ' גבי הא דפריך לרב חסדא דאמר בתר מבטל אזלינן ממתניתין דשתי מנחות אלא נקמלו דאם יכול לקמוץ מזו בפני עצמה ומזו בפני עצמה כשרה והא כיון דקמיץ ליה מחדא אידך הוה ליה שייריה ולא מבטל ליה שייריה לטיבלא ופי' בקונטרס [ה] שטיבלא דלא מבטל להו לשייריה דניהוו כריבה קולתה לא מצי למיפרך לרבי חנינא דנימא מהכא דבתר מבטל אזלינן דאי בתר בטל אזלינן שייריה מי הוי טיבלא וטיבלא מבטל לשייריה לא הוי ריבה קולתה דבטילי וכמאן דליתיה דמי ולא מייתר ליה ופירוש זה סותר מה שפירש במשנה דמהאי טעמא לא יחשוב [ו] כמו ריבה שמנה ואין לפרש דמה דמיפסלן הכא לאו משום ריבה שמנה אלא משום חיסר שמנה דאדרבה לפי מה שמפרש בגמ' גבי חרב שנתערב בבלול לא מיפסלן אלא משום [ז] ריבה שמנה:

והן בולעות זו מזו. מין בשאינו מינו חשיב ליה בגמרא משום דאמרי' סלק את מינו כמי שאינו ושאינו מינו ריבה עליו ומבטלו שהסולת של קומץ רבה על השמן של מנחת נסכים ומבטלו ותימה דמהאי טעמא נמי ליפסול לרבי יהודה נתערב קומצה בקומץ חבירתה וזה הוא תימה לומר משום דבלילתן שווה אין זו בולעת מזו ועוד נתערב קומצה בשייריה דקתני סיפא דאם הקטיר עלתה לבעלים ופריך מינה בגמרא דליבטלו שייריה לקומץ ומשני ר' זירא נאמרה הקטרה בקומץ כו' למה לן האי שינויא הא אמרינן דבלילתן שווה ואין בולעות זו מזו יח] ומאי אין קומץ מבטל קומץ שייך כאן ועוד תימה [ח] דבגזירה שוה דר' זירא אליבא דרבי יהודה נמי מסקי לה ומשמע דאין הקומץ מבטל חבירו אפי' קומץ דמנחת חוטא וקומץ דמנחת נדבה אף על פי שזה חרב וזה בלול ומה שכתוב בספרים בגמ' גבי חרב שנתערב עם בלול מאי נלו מאי נלו קומץ דמנחת חוטא דאיערב בקומץ דמנחת נדבה לא גרסינן הכי אלא כספרים דגרסי דאיערב במנחת נסכים אבל שום קומץ אין מבטל חבירו אפי' לרבי יהודה דאי משכחת חד קומץ דמבטל לא תתקייס גזירה שוה והשתא מגלן לרבי יהודה דלא יבטלו זה את זה קומץ דמנחת חוטא וקומץ דמנחת נדבה [ט] הא בלעי מהדדי ועוד תימה למאי דמסקינן מגזירה שוה דר' זירא אליבא דר' יהודה א"כ מנחת נסכים וקומץ נמי לא ליבטלו זה את זה ומיהו הא נלו פירכא היא דדוקא בקומץ ושייריה אינא גזירה שוה דהקטרה הקטרה אבל מנחת נסכים כולה כליל ואין כאן קומץ ושייריה: **אם יש בו מראית דם כשר.** לא נאלמומית מעבר מהכשר אלא מראית דם גמור קאמר למעוטי היכא דליהה מראיתו דהא דלא הפר מרובה על דמו של שעיר משמע דאי נלו מבטלא מו משום מין במינו היה בטל אע"פ שאם היה דמו של פר מים היה בו מראית דם שעיר קלת: **הדבר** ידוע שדמו של פר מרובה על דמו של שעיר. פי' והיה לו לדמו של שעיר להיות בטל תימה דאיפכא הוה ליה למידק דאמרינן ביומא (דף נג.) [י] שעירב דם הפר בדם השעיר וההיא דלא שנתערב במים אמרי' בפ' התערובות (זבחים עח:) ובפרק ביסוי הדם (חולין פז:) לא שנו אלא שנפלו מים לתוך דם אבל דם לתוך מים לאשון בטל והילכך האי דם הפר היה לו להבטל ראשון ראשון בדם השעיר ואפי' מאן דליתא ליה ראשון בטל בפ' בתרא דמסכת ע"ז (דף עג.) הכא מודה משום דהוה ליה נראה ונדחה וי"ל דלא אמרינן ראשון ראשון בטל כשמערה בשפע הרבה ביחד כמו שמחלק בפרק בתרא דמסכת ע"ז (שם) בין חבית דנפיש עמודיה לנרעור קטן דלא נפיש עמודיה ואפילו מאן דאית ליה ראשון ראשון בטל בחבית ביותר מפי חבית היה מודה דלא בטל[יא]:

מכאן

כי זכי להו רחמנא לישראל דאית להו לשכה לכהנים דלית להו לשכה לא זכי להו רחמנא קמ"ל ועצים דפשיטא ליה לתנא דמשל ציבור מנלן דתניא יכול האומר הרי עלי עולה יביא עצים מתוך ביתו כדרך שמביא נסכים מתוך ביתו ת"ל [א]על העצים אשר על האש אשר על המזבח מה מזבח משל ציבור אף עצים ואש משל ציבור דברי רבי אלעזר בר ר"ש רבי אלעזר בן שמוע אומר [ב]מה מזבח שלא נשתמש בו הדיוט אף [א]עצים ואש שלא נשתמש בהן הדיוט מאי בינייהו איכא בינייהו חדתי ועתיקי לא והכתיב [ג]ויאמר ארונה אל דוד יקח ויעל אדוני המלך הטוב בעיניו ראה הבקר לעולה והמוריגים וכלי הבקר לעצים הכא נמי בחדתי מאי [ג]מוריגים אמר עולא מטה של טרבל מאי מטה של טרבל אמר רב יהודה עיזא דקורקסא [ד] דדשו בה דשתאי אמר רב יוסף מאי קראה [ג]הנה שמתיך למורג חרוץ חדש בעל פיפיות תדוש הרים: **מתני'** [ב]נתערב קומצה בקומץ חבירתה במנחת כהנים במנחת כהן משיח במנחת נסכים כשרה רבי יהודה אומר במנחת כהן משיח [ג] במנחת נסכים פסולה שזו בלילתה עבה וזו בלילתה רכה [ג] והן בולעות זו מזו: **גמ'** תנן התם [ג]דם שנתערב במים אם יש בו מראית דם כשר נתערב ביין רואין אותו כאילו הוא מים [ד] נתערב בדם בהמה [ה] או בדם חיה רואין אותו כאילו הוא מים [ו]רבי יהודה אומר אין דם מבטל דם א"ר יוחנן ושניהם מקרא אחד דרשו [ז]ולקח מדם הפר ומדם השעיר הדבר ידוע שדמו של פר מרובה מדמו של שעיר רבנן סברי

מכאן

טעמא לא יחשוב [ו] כמו ריבה שמנה ואין לפרש דמה דמיפסלן הכא לאו משום ריבה שמנה אלא משום חיסר שמנה דאדרבה לפי מה שמפרש בגמ' גבי חרב שנתערב בבלול לא מיפסלן אלא משום [ז] ריבה שמנה:

והן בולעות זו מזו. מין בשאינו מינו חשיב ליה בגמרא משום דאמרי' סלק את מינו כמי שאינו ושאינו מינו ריבה עליו ומבטלו שהסולת של קומץ רבה על השמן של מנחת נסכים ומבטלו ותימה דמהאי טעמא נמי ליפסול לרבי יהודה נתערב קומצה בקומץ חבירתה וזה הוא תימה לומר משום דבלילתן שווה אין זו בולעת מזו ועוד נתערב קומצה בשייריה דקתני סיפא דאם הקטיר עלתה לבעלים ופריך מינה בגמרא דליבטלו שייריה לקומץ ומשני ר' זירא נאמרה הקטרה בקומץ כו' למה לן האי שינויא הא אמרינן דבלילתן שווה ואין בולעות זו מזו יח] ומאי אין קומץ מבטל קומץ שייך כאן ועוד תימה [ח] דבגזירה שוה דר' זירא אליבא דרבי יהודה נמי מסקי לה ומשמע דאין הקומץ מבטל חבירו אפי' קומץ דמנחת חוטא וקומץ דמנחת נדבה אף על פי שזה חרב וזה בלול ומה שכתוב בספרים בגמ' גבי חרב שנתערב עם בלול מאי נלו מאי נלו קומץ דמנחת חוטא דאיערב בקומץ דמנחת נדבה לא גרסינן הכי אלא כספרים דגרסי דאיערב במנחת נסכים אבל שום קומץ אין מבטל חבירו אפי' לרבי יהודה דאי משכחת חד קומץ דמבטל לא תתקייס גזירה שוה והשתא מגלן לרבי יהודה דלא יבטלו זה את זה קומץ דמנחת חוטא וקומץ דמנחת נדבה [ט] הא בלעי מהדדי ועוד תימה למאי דמסקינן מגזירה שוה דר' זירא אליבא דר' יהודה א"כ מנחת נסכים וקומץ נמי לא ליבטלו זה את זה ומיהו הא נלו פירכא היא דדוקא בקומץ ושייריה אינא גזירה שוה דהקטרה הקטרה אבל מנחת נסכים כולה כליל ואין כאן קומץ ושייריה: **אם** יש בו מראית דם כשר. לא נאלמומית מעבר מהכשר אלא מראית דם גמור קאמר למעוטי היכא דליהה מראיתו דהא דלא הפר מרובה על דמו של שעיר משמע דאי נלו מבטלא מו משום מין במינו היה בטל אע"פ שאם היה דמו של פר מים היה בו מראית דם שעיר קלת: **הדבר** ידוע שדמו של פר מרובה על דמו של שעיר. פי' והיה לו לדמו של שעיר להיות בטל תימה דאיפכא הוה ליה למידק דאמרינן ביומא (דף נג.) [י] שעירב דם הפר בדם השעיר וההיא דלא שנתערב במים אמרי' בפ' התערובות (זבחים עח:) ובפרק ביסוי הדם (חולין פז:) לא שנו אלא שנפלו מים לתוך דם אבל דם לתוך מים לאשון בטל והילכך האי דם הפר היה לו להבטל ראשון ראשון בדם השעיר ואפי' מאן דליתא ליה ראשון בטל בפ' בתרא דמסכת ע"ז (דף עג.) הכא מודה משום דהוה ליה נראה ונדחה וי"ל דלא אמרינן ראשון ראשון בטל כשמערה בשפע הרבה ביחד כמו שמחלק בפרק בתרא דמסכת ע"ז (שם) בין חבית דנפיש עמודיה לנרעור קטן דלא נפיש עמודיה ואפילו מאן דאית ליה ראשון ראשון בטל בחבית ביותר מפי חבית היה מודה דלא בטל[יא]:

מכאן

מסורת הש"ס

גמ' א)זבחים קטז: **ב)**גז"ש סס: ע"ש ע"ז כד: ע"ש **ג)**זבחים עז: חולין פז: **ד)**[זבחים לה. וש"נ] **רש"י ה)**שיך לדף כג. ע"ש **תוס' ו)**[וע' תוס' יומא מז: ד"ה עילה ותוס' זבחים עז: ד"ה רוחין]

הגהות הב"ח

(א) **רש"י** ד"ה לא יקטיר וכו' קומץ שלם ממנחה אחת. הס"ל ואח"כ מ"ה ואם וכו' המעורבת הס"ל ואח"כ מ"ה לא עלתה ומיבא היא ממחק:

הגהות צ"ק

[א] נ"ש מכל וגו' נ"ק מחדא: **[ב]** לוג: **[ג]** דמייתי: **[ד]** מיפסלא ומיתה דהכא פי' בקונטרס כו' והל"ש וכ"ה פי': **[ה]** מהא שטיבלא: **[ו]** נמי ריבה: **[ז]** ריבה שמנה וכגמרא תשיב ליה מין בשאינו מינו ומשום דאמריגן כו' הל"ש וכ"ה בס"י: **[ח]** דגזירה: **[ט]** דהא: **[י]** שעירב דם הפר לתוך דם השעיר:

תורה אור

גמ' א) וְעָרְכוּ בְנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים אֵת הַנְּתָחִים אֶת הָרֹאשׁ וְאֶת הַפֶּדֶר עַל הָעֵצִים אֲשֶׁר עַל הָאֵשׁ אֲשֶׁר עַל הַמִּזְבֵּחַ:

(ויקרא ו, ה)

ב) וַיֹּאמֶר אַרַוְנָה אֶל דָּוִד יִקַּח וְיַעַל אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ הַטּוֹב בְּעֵינָו בְּעֵינָיו רְאֵה הַבָּקָר לָעֹלָה וְהַמֹּרָגִים וּכְלֵי הַבָּקָר לָעֵצִים:

(שמואל־ב כד, כב)

ג) הִנֵּה שַׁמְתִּיךְ לְמוֹרַג חָרוּץ חָדָשׁ בַּעַל פִּיפִיּוֹת תָּדוּשׁ הָרִים וְתַדֵּק וּגְבָעוֹת כַּמֹּץ תָּשִׂים:

(ישעיהו מא, טו)

ד) וְיָצָא אֶל הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר לִפְנֵי יְיָ וְכִפֶּר עָלָיו וְלָקַח מִדַּם הַפָּר וּמִדַּם הַשָּׂעִיר וְנָתַן עַל קַרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב:

(ויקרא טז, יח)

רש"י ה) כָּל הַמִּנְחָה אֲשֶׁר תַּקְרִיבוּ לַיְיָ לֹא תֵעָשֶׂה חָמֵץ כִּי כָל שְׂאֹר וְכָל דְּבַשׁ לֹא תַקְטִירוּ מִמֶּנּוּ אִשֶּׁה לַיְיָ:

(ויקרא ב, יא)

שיטה מקובצת

[ג] דקורקסא דדיישא דשתאי: **[ד]** במנחת נסכים פסולה פי' הקומץ של מנחת ישראל לפי שבלע הקומץ ממנחת נסכים ורבה שמן דמנחת נסכים על הקומץ ומבטלו והוי מנחה שלא נקטרה קומצה ופסולה אבל מנחת נסכים כשרה דלא הוי כריבה שמנה כיון דשלא מדעת ערבו בטל וכמאן דליתא ע"כ בגירסא של רש"י כת"י: **[ג]** והן בולעות כו' פי' רש"י הקומץ כו' ובגמ' פי' שיטה אחרת דבטל הוא לעולם כמאן דליתא וא"כ לא יפסל הקומץ דלא הוי ליה ריבה שמנה כיון דהשמן אשר יש בו ממנחת נסכים הוא בטל והוי כמאן דליתא ולפי זה לא יפסול כי אם מנחת נסכים לבד ולא הקומץ וניחא לפי זה הא דתני פסולה ולא פסולות ובספרים אחרים מצאתי וזה לשונו והן בולעות זו מזו הקומץ בולע ממנחת נסכים ורבה שמן דמנחת נסכים על הקומץ ומבטל ליה והוי ליה כמנחה שלא הקטיר קומצה ופסולה הנקמצת אבל מנחת נסכים כשרה ולא הוי כריבה שמנה כיון דשלא מדעת ערבן בטל לגביה וכמאן דליתא וא"ת משמע דבמנחת כהנים ובקומץ חברתה מודה ר"י דכשרות לפי שהן שוות בבלילתן ולא מבטל זו את זו ותימה מאי שנא מהא דאמרי' בגמרא גבי הא דמיתי תנן שתי מנחות כו' ופריך וכו' וי"ל כו' [עיין לקמן בתו"ח] מין במינו וכו' ור"י סבר מין במינו לא בטיל כדילף מדם הפר ומדם השעיר: **ד]** נתערב בדם בהמה. וא"ת כ"ש בדם חיה

מסכת מקואות

פרק ו' משנה ו'

גִּסְטֶרְנָא שֶׁבַּמִּקְוֶה וְהִטְבִּיל בָּהּ אֶת הַכֵּלִים, טְהֵרוּ מִטַּמְאָתָן, אֲבָל טְמֵאִים עַל גַּב כְּלִי חָרֶס. אִם הָיוּ הַמַּיִם צָפִים עַל גַּבָּיו כָּל שֶׁהֵן, טְהוֹרִין. מַעְיָן הַיּוֹצֵא מִן הַתַּנּוּר וְיָרַד וְטָבַל בְּתוֹכוֹ, הוּא טָהוֹר וְיָדָיו טְמֵאוֹת. וְאִם הָיוּ עַל גַּבָּיו רוּם יָדָיו, אַף יָדָיו טְהוֹרוֹת:

עין משפט נר מצוה

כח א מיי' פ"ו מהל' איסורי מזבח הלכה ב ופ"ז הלכה ג:
כט ב מיי' פי"ל מהל' פסח"מ הלכה כח:
ל ג ד מיי' פ"ב מהלכות פסח"מ הלכה כב:

פניני רש"י

עיזא דקורקסא. דף גדול ועב מאד ורחב וטלוף בפגימות הרבה לרוחבו עמוקות תכופות זו אצל זו ושין בו מבואה שמעבירין עליו הבהמות והפגימות נכנסו בדייש והמבואה נתבטל: (ע"ז כד: ד"ה טורבינ)

שיטה מקובצת (המשך)

[ולמה ליה למיתני או בדם חיה] ור"ל דלהדיעך כחו דר"י תניא: **ה]** או בדם חיה. חיה ממש. וי"א בדם בהמה שיצא ממנה בחייה כגון דם הקזה: **ו]** דשתאי ותיבת דישא נמחק: **ז]** יפה ומצוייר הס"ד: **ח]** במנחת כהנים כו' ותיבת כשרה נמחק: **ט]** נסכים ובמנחת: **י]** שמן וחביתי כהן גדול נמי שלשה ותיבות וילף חביתין מינה ליתא שמה: **יא]** אם יכול. שייך למתניתין שאחרי זאת: **יב]** זו בצד זו של כלי וזו בצד זו ונשאר מזו כדי קומץ שלא נתערב ומזו כדי קומץ כשרות ואם: **יג]** רואין את היין כאילו: **יד]** נדבה לוג: **טו]** מדות מדכתיב ואות כ' נמחק: **טז]** שמן דמייתר: **יז]** ריבה שמנה וקשה דאמרינן בגמרא גבי שתי מנחות שלא נקמצו כו' קא פריך כיון דקמיץ (ליה) [להו] מחדא אידך הוו (להו) [ליה] שיריים ולא מבטלי שיריים לטבלא והתם הוי בלילתן שוה ואינם יכולים לבלוע זו מזו וא"כ אמאי (ה"ל) [הו"א] שיבטלו זו את זו והלא אמרינן הכא דאם בלילתן שוה לא מבטלי אהדדי ויש לומר דשאני התם משום דשיריים וטבל הוי מין בשאינו מינו ומשום הכי מבטלין זה את זה אבל הכא דהוו מין במינו אם בלילתו שוה לא מבטלי זה את זה אבל היכא דאינם שוות דזו בלילתן עבה וזו בלילתן רכה הוי מין בשאינו מינו ובולע הקומץ מן המנחה וחסרה שהרי בטל את שמנה קומץ העבה דלא הוי מינו כדפי' וא"ת כיון שהוא מחבטל בקומץ העבה א"כ העבה [אמאי] פסולה משום קומץ [יתר] ומשמע דעיקר פסולה משום קומץ תני לה מדקתני נתערב קומצה וכן פ"ה והא בטיל ליה ופי' הר"מ דודאי נהי דבטיל היינו דוקא לחסר את הרכה ממה שנפלט ממנה שהרי [בלע] העבה ובטלי הרכה אבל ודאי אינו בטל למיהוי כמאן דליתא כלל